

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

Sect. 6. De Disparitate Cultus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

Demum hic adnotari potest, non oriri impedimentum, si promissio adhuc durante priorimatonio fuerit mutuo consensu remissa & dissoluta, quia tunc perinde est, ac si nunquam imposita fuisset, &c.

Neque etiam ab infidelibus impedimentum istud contrahitur, cum jure tantum Ecclesiastico sit statutum, idcoq; matrimonium cum crimine in infidelitate contractum valebit, aut crimen tunc commissum non nocebit post baptismum, quo minus cum adultera contrahi possit: nisi una pars tempore commissi criminis fuerit fidelis. *Sanch. lib. 7. disp. 79. num. 42.*

Utrum autem hoc impedimentum contrahatur etiam ab ignorantibus invincibiliter, colligi poterit ex ijs quæ inferius *sect. II. n. II.* dicentur.

SECTIO VI.

DE DISPARITATE CULTUS.

SUMMARIÆ.

1. *Ex continuo usu Ecclesie irritum est matrimonium fidelis cum infideli.*
2. *Matrimonium Catholici cum heretica est illicitum, non tamen invalidum, & quid in Germania?*
3. *Pacta, ut liberi aliqui in fide heretica educantur sunt impia.*
4. *Contrahentes in infidelitate cum impedimento an sint separandi post conversionem amborum?*

5. *An & quando conversus possit repellere alterum conjugem non conversum.*

6. *Quinam intelligantur nomine infidelium?*

Propter disparitatem cultus irritum est matrimonium à fideli contractum cum infideli juxta illud Apost. 2. ad Corinth. 6. *Nolite jugum ducere cum infidelibus.* &c. quamvis autem hic textus, sicut & alij, qui ex Scriptura & jure Canon. allegantur *ut c. cave. c. non oportet. & c. Judas. 28. q. 1.* non loquantur in proprijs terminis de irritatione, sed tantum prohibitione matrimonij fidelis cum infideli, tamen quòd ex continuo usu Ecclesiæ etiam irritum habeatur matrimonium fidelis cum infideli contractum testis est Sanch. cum Soto, Ballarmino & alijs. *lib. 7. disp. 1. num. 8. citatis.*

2 Matrimonium autem Catholici cum hæretica est quidem illicitum, & sine peccato non contrahibile, non tamen est invalidum: imò in Germania ac alijs locis ubi hæretici permixti cum catholicis vivunt, planè non esse illicitum Catholicæ personæ cum hæretica tenet Sanch. *d. l. 7. disp. 72. n. 5. Azor. instit. moral. lib. 8. c. 11. q. 5.* quia illa conjugia inter Catholicos & hæreticos incuntur instar aliorum contractuum ob communem pacem & tranquillitatem, dummodo Catholica liberè permittatur, & absque perversionis periculo in fide; quod periculum, quia ordinariè tubest, difficulter excusandi sunt parentes, qui aliquando nulla necessitate cogente propter respectum aliquem merè temporalem

lem v. g. honores, aut divitias liberos suos cum
 hæreticis jungunt. † Pacta verò, ut qui- 3
 dam ex liberis nascituris in fide Catholica, qui-
 dam in hæretica educuntur, prorsus impia &
 contra jus divinum pugnantia merito asserit
 Sanch. d. l. Nav. *Consil. 1. de Constit. n. 63.*

Quòd si duo infideles inter se contraxerint 4
 matrimonium, id jure naturali validum erit, &
 propterea, si ambo ad fidem convertantur, ab
 invicem separati nec possunt nec debent, tamen
 si fortè cum aliquo impedimento dirimenti jure
 tantum humano Pontificio introducto v. g. in
 2. & 3. consanguinitatis gradu lineæ collatera-
 lis contraxerint, quia eo tempore, quo con-
 traxerunt, non ligabantur jure Pontificio,
 utpote qui per baptismum nunquam in Eccle-
 siam ingressi, ejusque subditi effecti sunt: post
 conversionem autem talia impedimenta cen-
 sentur primùm supervenire matrimonio & ideo
 illud non dirimunt, sicut si inter Catholicos post
 contractum matrimonium aliqua affinitas ex
 parte uxoris induceretur, ut quia ipsius soror à
 marito cognita esset. *c. gaudemus. 8. de Divort.*

Si verò aliquis in infidelitate plures uxores
 habuerit, primam, cum qua contraxit, retinere
 debet, quia cum illa sola verum fuit matri-
 monium, non obstante, quòd fortassis eam an-
 te conversionem repudiaverit, cum talis repu-
 diatio, quantum ad dissolutionem vinculi ma-
 trimonialis non valuerit. *d. c. gaudemus. vers.*
quia verò. Dico autem, si ambo convertantur,
 nam si unus tantum conversus fuerit, nondum

erit Sacramentum, quia matrimonium in utroque conjuge est unum numero Sacramentum, sicut est unum numero matrimonium, ergò si in uno non est Sacramentum, nec erit in altero, *Sanch. de matrim. lib. 2. disp. 8. §. 9.*

§ Matrimonium infidelium quamvis consummatum potest dissolvi, ex speciali privilegio Christi in fidei favorem dato, & per Apostolum Paulum promulgato, si alter conjux ad fidem convertatur, alter autem in infidelitate pertinax nolit cohabitare, vel saltem non sine contumelia vel blasphemia Creatoris, & quin alterum ad peccatum pertrahat, ita enim inquit Apost. *1. ad Cor. 7. quòd si infidelis discedit, discedat, non enim servituti subjectus est frater aut soror hujusmodi.* & id ipsum confirmatum est *d. c. quanto. de Divort.* Interim non ipso facto dissolvitur matrimonium, quando infidelis declaravit, se nolle cohabitare, sed tunc primùm, ubi fidelis ad alias nuptias transierit; quare si ante contractas nuptias infidelis pœnitentiã ductus etiam convertatur, à fidei prius converso ad conjugium recipi debet. *d. c. gaudemus. in fine de divortijs.*

Si infidelis nolit quidem converti, velit tamen converso pacificè cohabitare, is à converso admittendus est. *Cæteris autem,* inquit Apost. *1. dico ego, non dominus, si quis frater habet uxorem infidelem, & hæc consentit habitare cum illa, non dimittat illam.* Sed quia per hæc verba innuere videtur Apostolus, non esse præceptum

Christi

Christi, ut fidelis cohabitaret infideli, ideò non pauci sunt, qui putent, Apostolum ibidem tantum *consilium* tradidisse, & absolutè loquendo matrimonium dissolvi posse, si alter conjux nolit converti, licet velit pacificè cohabitare, imò etiam ipsam cohabitationem tantum in primitiva Ecclesia, ubi indies multi convertebantur ad fidem, propter spem conversionis permissam fuisse docent, hodie verò, ubi refrigescente charitate magis periculum perversionis est, dictam cohabitationem non amplius admitti. Quo faciunt text. *in c. 8. § 10 caus. 28. q. 1.* Verum, cum utraque sententia multis DD. auctoritatibus & rationibus stabiliatur, apud Sanch. *de matrim. lib. 7. disp. 74. n. 8. § 7.* Ego puto in hac controversia plurimum esse tribuendum arbitrio Episcopi, ita ut si ex cohabitatione fidelis cum infideli speretur conversio infidelis, Episcopus admittendæ cohabitationem sequatur prior sententiam, posteriorem autem tunc si ex dicta cohabitatione (ut communiter inter Judæos propter pertinaciam eorum & inconstantiam, in fide accidere solet) rationabiliter timeatur, fore periculum perversionis.

Quæ autem hæctenus, de infidelibus diximus intelligenda sunt de ijs, qui nunquam baptismum susceperunt, non verò de Apostatis, qui per baptismum in Ecclesiam ingressi, ejusq; subditi effecti, postea verò ad infidelitatem defecerunt, horum enim matrimonia cum semel fuerint Sacramentum, & baptismus imprimat

characterem in anima, qui per abnegationem fidei deleri non potest, ideò sunt & manent semper quoad vinculum indissolubilia. Dico quoque ad vinculum, nam quoad cohabitationem, tanquam propter adulterium spirituale dissolvi posse, inferius de separat. matrim. dicetur.

SECTIO VII.

DE VI.

SUMMARIÆ.

1. Differentia inter vim & metum.
2. Metus invalidat contractum matrimonialem.
3. Qui dicatur iustus metus.
4. Metus reverentialis an sit iustus.
5. Metus non incussus ad eliciendam obligationem, vel propriâ culpâ causatus non est iustus.

QUAMVIS *Vis* & *Metus* in proprijs terminis differant, eo quòd *vis* sit corporalis coactio de presenti alicui illata, *metus* autem dicatur, mentis trepidatio instantis vel futuri periculi causâ, quia tamen utrobique tollitur libertas consensûs, ideò quod in contractibus de *vi* dicitur, de *metu* quoque cæteris paribus sentiendum est, L. 1. §. seqq. ff. quòd metus causâ.

Porrò ex communi sententia gesta ex metu regulariter ipso jure valent, sed tantùm per sententiam judicis rescinduntur, habent enim causam obligationis, scilicet consensum, cum etiam voluntas coacta sit voluntas, L. si mulier. 21. §. penult. ff. quòd metus causâ. † Attamen commu-